

Strokovni list za povzdigo gostilničarskega obrta.

Glasilo „Deželne zveze gostilničarskih zadrug na Kranjskem“.

List izhaja 10. in 25. vsakega meseca.
 Za posamezne člane v „Deželni zvezi“ včlanjenih zadrug stane list celoletno K 4.—, za člane onih zadrug, ki so v „Zvezi“ in ako so uvedle obvezno naročbo lista za vse člane, pa celoletno K 2.—. Sicer stane list celoletno K 5.—, polletno K 2'60, četrtletno K 1'30 in posamezna številka 25 vinarjev.

Cena inseratom: 1/48 strani K 1'50, pri večkratnih objavah popust.

Uredništvo in upravništvo je v Ljubljani, Marije Terezije cesta št. 16.

Strankam je uredništvo na razpolago vsak ponedeljek in petek od 4.—6. popoldne.

Rokopisi se ne vračajo. Rokopise in objave je pošiljati do 5. oziroma do 20. vsakega meseca, s tem dnevom se uredništvo zaključuje.

Štev. 4.

V Ljubljani, 25. aprila 1916.

Leto III.

Četrto vojno posojilo.

Veliki uspeh tretjega vojnega posojila je nade upravičil. Na vsestransko jasen način se je pokazala silna moč našega gospodarstva in odkritosrčno zaupanje ljudstva v slavno bodočnost naše države. Več kot 4 milijarde se je nabralo v Avstriji, ker se je pojavil v vseh slojih duh skupnosti z državo.

K temu lepemu uspehu je pripomogla na odličen način tudi propaganda časopisja in listi, ki so se je udeležili, pridobili so si posebno zasluge za državno korist.

V nešteti slavnih bojnih pohodih so si naše armade na vseh frontah priborile velikanske uspehe. Da se pa vojna zaključuje na način, ki zagotovi trajni mir in neovirani gospodarski razvoj, treba, da tudi vse ljudstvo v bodoče napne vse sile in da stanovitno sodeluje.

Ako se je tedaj država v pokritje daljnih vojnih troškov odločila, da izda 4. vojno posojilo, se sme pričakovati z najpopolnejšo zavestjo, da bodo dovedli vsi ljudski sloji, živo prepričani o neločljivi zvezi izida eksistenčnega boja naše države z osebno usodo vsacega posameznika, ta novi poskus naše gospodarske moči po možnosti še do večjega uspeha.

To tem bolj, ker se tudi s 4. vojnim posojilom premoženje izvrstno naloži.

Potrebujemo pa tudi izvrstnega uspeha, ker zamore le polni razvoj vseh gospodarskih in finančnih sil uničiti nade sovražnikov, ki stremijo po izčrpanju srednjeevropskih držav, in s tem zanesti bližje konec vojne s častnim mirom, ki bode jamčil za našo varnost.

Moratorij ali odgoditev plačevanja dolgov.

Ko je izbruhnila vojna, se je uvedel v obeh naših državnih polovicah moratorij, to je način odgodenja plačila zapadlih dolgov.

V tej zadevi je vlada določila šestkrat, kako se izvrše plačila ter se polagoma plačajo dolgovi.

Šesti moratorij z dne 25. maja 1915 je končno določil, da se moratorij likvidira ali odpravi do dne 31. avgusta. Tako je postal zadnji ostanek vseh odgodenih terjatev plačljiv.

Ker pa je vlada uvidela, da veliko število dolžnikov še ni v stanu izpolniti svoje dolžnosti je potem izdala še cesarsko naredbo z dne 22. decembra 1915, s katero dovoljujejo sodišča lahko nadaljno odgoditev plačil in sicer najdalje do 31. decembra 1916.

Glede moratorija je splošno vladala velika nejasnost; bili so celo ljudje, ki so mislili, da sploh ni treba plačati nobenega dolga, dokler traja vojna. Seveda so ti bili v veliki zmoti, kajti samo ob sebi je umevno, da bi tak moratorij silno neugodno vplival na ves gospodarski razvoj.

Da se odpravi nejasnost, hočemo v kratkem pojasniti bistvo moratorija, osobito z dnjega, ki traja do 31. decembra 1916.

Glasom moratorija se smejo odložiti le dolgovi, ki so izvirali od dobe pred začetkom vojne, nikakor pa ne pozneje med vojno nastali. Glede oseb, ki so pa vpo-klicane v vojaško službovanje, pa velja še danes in sicer brez ozira, kdaj so nastali dolgovi in tudi zapadlih denarnih terjatev katerekoli vrste, dočim so bile za druge dolžnike izvzete terjatve iz službenih, mezd-nih, najemnih in zakupnih pogodb.

Glasom nove moratorijske naredbe sme torej sodišče dovoljevati roke do najdlje 31. decembra 1916, ako ne gre za zarubi-tev premičnin ali za prisilno ustanovitev zastavne pravice. Sodišče pa sme ugoditi dolžniku le tedaj, če iz tega zaupniku ne nastane neprimerna škoda in če je ugodnost utemeljena in opravičena po gospodarskem

položaju dolžnika. Izvršilno sodišče sme v takih slučajih odgoditi izvršitev ali rubežen.

Posebno važno je, da naredba navaja posebne določbe za podjetja, ki so pre-težno navezana na pridobitev iz tuj-skega prometa in za eksporterje. Glasom naredbe se sme odgoditev dovoliti celo za dolgove, ki so sicer izvzeti načeloma iz moratorija n. pr. za plačila iz služ-benih, mezdnih, najemnih ali zakupnih po-godb.

Osebam, ki žive ali obrtujejo v krajih, kjer je delovanje okrajnih sodišč vsled voj-nih dogodkov začasno ustavljeno, ali iz katerih je znaten del prebivalstva zapustil svoja bivališča na oblastven ukaz, se sme dovoliti odgoditev izvršbe za obveznosti vsake vrste, brez ozira kdaj so nastale.

Za Galicijo in Bukovino so za sedaj docela odgodene terjatve, ki so podvržene moratoriju in sicer do 31. decembra 1916.

Na Ogrskem pa je šele sedaj popol-noma izvršena odprava moratorija, ker so zapadle terjatve s plačljivostjo 1. oktobra 1914 šele meseca marca 1916; končna od-prava vseh moratoriju podvrženih terjatev se bo izvršila šele oktobra letošnjega leta.

Poletenski čas.

Vojna nas je naučila hraniti in štediti z živili, aurovinami, obleko in z vsem, kar je mogoče prihraniti. Prišli smo že tako daleč, da se mora celo astronomični čas za-vreči in ustvariti nov, torej različen od tega.

Nemški zvezni svet je sklenil, da mora za poletenski čas, to je od 1. maja do 30. septembra veljati srednji solčni čas, da se morajo torej ure za to dobo premakniti za eno uro naprej. Dne 30. aprila ob 11. uri ponoči se bodo kazalci vseh ur pomaknili na polnoč in vsi ljudje bodo mahoma po-

stali za eno uro starejši. Zato bo pa jutro tem zgodneje napočilo: Kdor je bil vaju, spati do sedmih, bo zdaj vstal ob šestih, čeprav ga bo budiilka varala, da je njegova navadna ura — sedem. Astronomični čas bo ostal, toda živelo se bo po meščanskem — ukaznem.

Vzrok te novosti je prihranitev časa in denarja. Trгоvec, obrtnik, zasebni delavec, ki je navajen od sedme ure zjutraj do mraka delati, bo zdaj v resnici delal od šeste ure zjutraj do mraka, torej bo pridobil eno uro delavnega časa. Pri tovarnah in drugih obratih, ki imajo določen delovni čas, se sicer ne bo prihranil čas, pač pa luč. Osem ur se bo pravtako delalo, toda luč se bo prihranila s tem, da bo poprej pričetek in poprej konec, ki ga ne bo treba razsvetliti. Meseca maja, junija in julija ne bo prihrankov na luči v obratih, ker se itak dela samo po dnevu, pač pa v mesecih april, avgust in september. Ako se vpoštevajo ti trije meseci, računani na 26 dni, se dobi 78 prihranjenih ur, ki bi morale biti razsvetljene, in če se pomisli, koliko obratov je na svetu, ki delajo pri večernih urah, narastejo te ure v neizmernost. Nekdo je izračunal, da bo prihranila Nemčija s tem umetnim podaljšanjem dneva en milijon mark na leto.

Za vzgodnje vstajalce bo ta novost jako prikladna, zato bodo pa zabavljali oni, ki radi dolgo spijo, zaspanci, krokarji in ponočevalci, pa tudi lastniki, ki izdelujejo svetilne predmete in trgovci s surovinami za razsvetljavo. Vsaka novost ima svoje privržence in svoje nasprotnike, tudi v tem oziru bo zadnjih jako veliko, ker se bo marsikje prekucnil in spremenil stari red.

Tudi nekaj težkoč bo nastalo pri tej spremembi. Vse železnice bodo morale predrugačiti ure in torej tudi vozne rede, toda to pojde v času vojne lažje, ker ne obstaja naval potnikov radi zabave in tudi ni — preveč vlakov.

Premenitev časa bo na vsak način veljala tudi za cestne železnice, šole, gledališča in poslednja bodo mesto ob sedmih ali pol osmih že ob šestih ali pol sedmih začela s predstavami. Tudi gostilne in kavarne se bodo eno uro poprej zapirale, toda ljudje ne bodo mrmrali, saj jih bo premaknjena ura varala, kazala bo tisto uro kakor so jo navajeni, da gredo spat, ali da jih stražnik vrže iz gostilne ali kavarne. Seveda se bodo morali držati tudi stare ure prihajanja v gostilno, sicer si ne bodo napili potrebne teže za postelj.

Temeljna misel cele novosti pa je približanje k naravi. Mestjan ne spi po solnčnem dnevu, spi namreč kakor pravi govornica, tja v beli dan. Drugače pa kmetovalec, ki vstaja že s prvim solnčnim žarkom in neha delati z zadnjim. Umetno podaljšani poletni dan privede naravi odtujenega človeka tej bližje. Stori, da se vrši dihanje in življenje v luči in spravi delavnega človeka za celo uro poprej pod milo nebo. Tisoči in tisoči delavcev, nastavljenecv in uradnikov si pridobi po končanem delu eno uro, ki jo lahko v najlepših poletenskih mesecih porabijo za razvedrilo, dočim zapuščajjo zdaj delavnice in urade že skoro o mraku, ko se marsikomu ne ljubi izprehoda — to je

tudi socialna pridobitev, ki je ni podcenjevati.

Sicer pa odgovarja podaljšanje tudi duhu časa, naglici in po delu hlepečim množici. S podaljšanjem se bo dalo dalj časa delati in več zaslužiti, za marsikoga se bo na ta način delovni čas za eno uro podaljšal.

Skoro ni nobenega dvoma, da se bo tudi v naši monarhiji uvedel podaljšani čas že s prvim majem, ker vlada že pretresuje to vprašanje. Poleg splošnih razlogov, ki govorijo za podaljšanje, je pri nas uvaževati še mnoge prometne zveze pri železnici in pošti z Nemčijo, kar pride zlasti zdaj v vojnem času zelo v poštev. Tudi na Francoskem so že premostrivali to vprašanje in zato bodo nemškemu vzgledu sledile tudi mnoge druge države.

Četrto vojno posojilo.

Četrtič nas kliče država, da tudi mi, ki smo ostali doma, podpremo njeno gigantsko borbo proti neštetim sovražnikom z materialnimi sredstvi. Trikrat smo se ji z veseljem odzvali, ko je apelirala na našo patrijotično dolžnost, več nego dvanajst milijard vojnega posojila se je podpisalo. Trdno smo prepričani, da tudi četrto vojno posojilo izpade sijajno, morda še sijajneje nego so izpadla prejšnja.

Koliko se je izpremenilo od časa, ko se je podpisovalo prvo in drugo vojno posojilo! Tedaj so stali sovražniki v Karpatih, verolomni Italijan nam je skušal zadati zahrbtni udar, ki bi nas prisilil k predčasnemu miru, na vsem gospodarstvu je ležala neka negotovost . . .

Danes po preteku dvajsetih mesecev od pričetka vojne stojimo zmagoviti na vseh straneh, naša hrabra vojska stoji daleč v sovražnikovih deželah in verolomni Italijan zaman buta mesece in mesece ob našo stražo ob Soči.

Vojaški položaj naše države je zelo ugoden in nas navdaja upravičeno z upom, da se za nas zmagovito v kratkem konča ta strašna borba. Pa tudi gospodarski položaj je tak, da smatramo čas za ugoden, da se najme veliko vojno posojilo. Banke, ki ravno priobčujejo svoje računске zaključke za preteklo leto, izkazujejo dobičke, kakor v najboljših letih v miru. Delniške družbe večinoma odkazujejo dividende, kakršnih že niso zmogle več let. Gospodarstvo, čeprav omejeno po raznih zakonih in odredbah, gre večinoma normalno svojo pot; živeža ni v izobilju, toda pomankanja ne trpimo. O izstradanju prebivalstva ni govora več.

Naše kmetijstvo dobiva za svoje pridelke in za živino cene, ki so se zdele v mirnih časih naravnost fantastične, industrija se je vstavila večinoma v službo države; Tudi trgovina in mala obrt sta več ali manj udeleženi pri ogromnih dajatvah za vojaštvo.

Od zadnjega vojnega posojila so se nabrale zopet milijarde razpoložljivega denarja. Banke niso imele nikoli toliko denarnih sredstev na razpolago kakor v sedanji dobi, vloge pri hranilnicah in nešteti posojilnicah se neprestano množe in letna po-

ročila raznih naših domačih denarnih zavodov povdarjajo dejstvo, da se je v zadnjem letu odplačalo neverjetno veliko vknjiženega in nevknjiženega dolga.

Čas za emisijo IV. vojnega posojila je ugoden, da se zopet lahko napolni oni rezervoar, kamor se stekajo razpoložljiva denarna sredstva.

Ugodni so pa tudi pogoji, pod katerimi se izda IV. vojno posojilo. Povsem varno naložen denar, ki donaša več nego 5½ odstotka obresti, najrazličnejše ugodnosti pri podpisovanju in vplačevanju posojila — ugodnosti, ki so že pri prvih posojilih tako dobro vplivale na izid, gotovo tudi pri četrti emisiji še pomnože krog dosedanjih podpisovalcev. Vojna je napravila čez noč več milijonarjev. Da je sveta dolžnost teh, da državi priskočijo na pomoč, se ume samo ob sebi, ali tudi nešteto drugih gospodarstev je imelo koristi od vojnih razmer, tudi pri teh se samoumljivo pričakuje, da se udeležijo podpisovanja posojila. Že pri tretjem vojnem posojilu smo videli, da so se tudi mali „hranilci“ udeležili pri podpisovanju in pričakujemo za trdno, da se pri četrtem posojilu ta krog še pomnoži, da naši denarni zavodi in druge gospodarske in stanovske organizacije vplivajo, da se kolikor možno veliko število udeležijo podpisovanja. S ponosom je mogel v nemškem državnem zboru finančni minister govoriti o velikem uspehu zadnjega nemškega vojnega posojila. Okoli 11 milijard je bilo podpisanih in sicer je prav velika vsota odpadla na manjše vlagatelje. Upamo, da primerno našemu gospodarskemu razvoju in našemu narodnemu premoženju tudi v naši državi pri tem posojilu dosežemo uspeh, ki bo ne samo merilo našega bogastva, temveč tudi posvečba našega patrijotičnega mišljenja.

Zlasti smo pa še Slovenci posebno dolžni, da se izkažemo hvaležne naši hrabri vojski. Saj bivamo ob neposredni bližini krvavih bojev, do nas se čuje gromenje topov, in vendar živimo mirno in varno na svojih domovih, ki nam jih čuva straža ob Soči. Le majhen del naših primorskih rojakov je moral zapustiti svoje domačije, mi njihovi neposredni sosede se čutimo popolnoma varne, saj nas ščiti v mnogoterih bitkah preskušena armada.

Kakor pri prejšnjih vojnih posojilih tako tudi pri sedanjem apeliramo na slovensko trgovstvo, na svoje čitatelje, na društvenike in prijatelje, da se z obilnim podpisovanjem IV. vojnega posojila izkažejo hvaležne hrabri vojski, ki ščiti naše domove, varuje pred sovražniki našo obrt in trgovino.

Še ena . . .

Krščanska legenda pravi, da hudič neprestano okrog hodi kakor rjoveč lev in išče, koga bi požrl. Da bo ta hudič tudi porabil sedanjo konjukturo in letal ter iskal, koga bi požrl, je kar popolnoma gotovo. Prišel pa bo k vam v podobi vinskega agenta iz Trsta, Tirolske, Dunaja, Budimpešte, Zagreba in še od kod drugod ter ponujal vina, kolikor ga bo kdo hotel. Dejstvu, da so prava naravna vina že skoro povsod razprodana, se bo smejal in zatr-

jeval, da ima njegova firma še Bog ve koliko tisočev hektolitrov starega vina prejšnjih letnikov, katerega hoče sedaj v ugodnem času v denar spraviti. Ker pa bi ga znalo le zmanjkati, priporoča vam, kupiti kar največ morete itd. Na tisoče gostilničarjev bo tem čifutom šlo v past in kupilo narejeno vino. Slučaji se že porajajo. Štejemo si torej v največjo dolžnost, naše poštene gostilničarje pravočasno opozoriti, naj bodo napram takim osebam skrajno previdni. Če oblast dožene, da je kdo točil ali imel le v zalogi tako vino, ga zadene uničujoča kazen. Zgodi se pa še največkrat, da če tudi bi oblastvom utekel, oziroma da ni prišel v dotiko s tozadevnimi strogimi zakonskimi predpisi, opozarjamo tu le na določbe vinskega zakona iz leta 1907, je že to nesreča, ker bi občinstvo polagoma pijačo pogruntalo in je ne hotelo piti, da mu vsa brozga končno obleži v kleti; židov pa bo točno ob roku, če že ni denarja naprej zahteval, hotel imeti svoj denar in ga brezobzirno izterjal. In v kakšen ugled spravi poštenega gostilničarja tak svetopi-semški hudič. Naj povemo le dva primera. Na Dunaju je ugledni gostilničar (ime izpustimo), ki je odličen funkcionar dunajske gostilničarske zadruga, občinski svetnik itd., nasedel takemu vinorejcu, kateremu vino kar v kleti raste ter točil tak terpentini. Gosti so spoznali, da ne pijo naravnega vina, izvedela je o zadevi oblast in preiskala kakovost njegovih vin. Izkazalo se je, da niso naravna in postala že skoraj jesih. Obsojen je bil na občutno kazen, proti kateri se je sicer pritožil, a pravdni stroški mu škode ne bodo zmanjšali. — Pri nekemu Jožefu Trentine, gostilničarju v I. okraju na Dunaju, se je istotako po kemični preiskavi dognalo, da njegova vina niso prava, marveč le nekaj vina vsebujejoče pijače. Preiskava se je raztegnila tudi na njegovo poslovodkinjo, ki je v IX. okraju prodajala ravno tako vodo, v kateri je bilo le malo vina. Oba sta bila kaznovana radi prestopka vinskega zakona. Poročila iz Ogrske navajajo, da se vsled nastalih razmer ponarejanje silno množi in sicer na vsakovrstne načine. Kontrola kletarskih nadzornikov je vsled vpoklicanja teh funkcionarjev manj točna kakor v mirnih časih, zato cvete to sleparstvo najbujnejše. Dobilo se je pri od 368 strank vzeti 742 vinskih poskušnjah nič manj kot pri 167 strankah 262 poskušanj, ki so bile ponarejeno vino, torej 32 odstotkov ponarejenih vin, sleparjev pa, ki to delajo, štejejo na Madžarskem 28 odstotkov. Ni dvoma, da bodo tudi naše kraje skušali okuževati s to brozgo, v kateri bo le malo vina. Zato pa kličemo: „Tovariši, pozor pred ponarejalci, varujte se jih spredaj in zadaj!“

Na kaj naj se gospodarji pri sprejemu uslužbencev dandanes ozirajo.

Odgovor naj takoj sledi in sicer na to, da naj se sprejema v službe le zdrav material. Kakor v marsikaj, je tudi v uslužbenstvu vrgla svetovna vojna svoje uničujoče bombe. Bolniške blagajne kar ječijo

od računov, ki dan na dan prihajajo iz bolnišnic za oskrbo o dolgotrajnih spolnih boleznih se nahajajočih članov. Od mero-dajne strani smo naprošeni, posebno gostilničarski stan opozoriti, naj bodo gospodarji pri sprejemanju uslužbenk bolj izbirični, saj je poštenega in dobrega materiala v izobilju, naj take ki so redne in poštene boljše plačajo, da jih obdrže dalj časa v službah, kakor pa da jim dela manj vreden material za slabo ceno. Le vsled pomanjkanja zaslužka in slabih dohodov zaidejo dekleta največkrat na slaba pota in v pogubo. Sumljivih pa naj se v službo sploh ne sprejema. Zgodi se nešteto krat, da igra punca vojaško prostitutko, stakne bolezen, nato pa si poišče službe, v kateri se more k večjemu 8 dni držati, potem pa v bolnico. Če je gospodar reden s priglaševanjem v zavarovanju pri bolniških blagajnah, se je obvaroval precejšnje škode, drugače pa mora plačati bolniških stroškov, da je strah. Bolniške blagajne pa tudi nergajo, ker je naenkrat za tako osebo, ki ni dobila bolezni v obratu, vsled katerega je bila le par dni zavarovana, marveč že preje kot soldaška „Micka“ plačati vedno zelo veliko oskrbnih stroškov. Taki slučajji se zadnje čase kar rapidno množe. Zatorej gostilničarji previdnost pri sprejemanju nepoznanih oseb.

V znamenju pomanjkanja piva.

Od mnogih strani nam prihajajo ustmena in pismena vprašanja, kako in kje bi se dobilo več piva in ali je kaj doseči od katerekoli si bode strani, da bi se moglo dobiti zadostne množine piva. Da bodo cenjeni tovariši uvideli in prepričani, da je naša organizacija t. j. deželna zveza, vse skozi že takoj od početka vojne, ko se je komaj zaznalo, kaj namerava c. kr. vlada ukreniti z utesnitvijo oziroma s prepovedjo o varenju piva, zaplembi slada itd. bila na nogah, ter združeno z osrednjo organizacijo na Dunaju, kakor tudi na lastno roko storila vse mogoče korake, načelstvena pota i. t. d., da bi se ta nakana preprečila in se piva ne utesnilo tako silovito, a vse je bilo zaman. Ministri so tozadevnim deputacijam obljubili vse storiti, a poudarjali vedno, da zadnje besedo ima sedaj edino le vojni minister. Naj torej tu sledi malo opisa teh križevih potov: Predvsem je zveza že julija 1914 pritiskala na pivovarne, naj dajanje piva privatnikom in kramarjem ustavijo, da bodo gostilničarji dobivali tiste množine. V novembru istega leta je zveza tudi nastopila proti temu, da bi trgovsko ministvo dovolilo, da bi se tudi za trgovce polnilo pivo v patentne steklenice, katere so le za gostilničarsko obrt dopustne in ker so polnilci piva v steklenice trdili, da primanjkuje probkovine za zamaške, je zveza predlagala, naj se že radi tega oddajanje piva trgovcem in privatnikom pri velikem pomanjkanju blaga opusti in edino le gostilničarjem dobavlja. V januarju 1915 je podala zveza peticijo na deželni odbor, da bi se gostilničarjem radi izgube pri točenju piva dajalo 3% popusta na deželni nakladi. Februarja lanskega leta se je zopet

urgiralo pri zvezi pivovarnejev za odpravo dajanja piva branjencem in privatnikom, v zadevi polnitve v patentne steklenice za negostilničarje pa se je naprosilo tudi trgovsko zbornico za intervencijo. Majnika lanskega leta je bila uvedena večja akcija proti zaplembi slada, zveza je podala tudi na deželni odbor prošnjo, naj isti tudi v interesu dežele deluje proti zmanjšanju varenja piva, na trgovsko ministvo se je podala obširna peticija potom državne zveze gostilničarjev. Oktobra se je podala zopet peticija na trgovsko in vojno ministvo, da bi se vsaj dve tretjini dosedaj dobavljene piva pripustilo. Novembra se je udeležil načelnik in 1 odbornik zborovanja na Dunaju, kjer je imelo glavno obravnavanje doseči to, da se varenje piva ne bi več utesnjevalo, udeležba deputacije pri ministrstvih je bila tudi od naše strani zastopana. Januarja letošnjega leta se je zveza zopet vzajemno z drugimi gostilničarskimi organizacijami v Avstriji udeležila akcije za pripustitev varenja večje množine piva. Tako državna kot naša deželna organizacija so vse storile in bodo tudi z naprej stremile za tem, da bi se v tem pogledu gostilničarstvu odvrgla preteča prevelika poguba in da bi tej obrti bilo omogočeno vzdržati v sedanjih težkih časih ter se na eden ali drugi način prebiti do že tako zaželjenih boljših časov.

Kako nam škoduje pivovarniški kartel!

Deviza nekega znanega vladarja je bila; gospodariti sebi na dobro, a nikomur na škodo. Gospodje pivovarnej se pa pri sklepanju svojega sedajnega takozvanega „Kundenschutza“ niso zavedali tega reka, ter zase sicer prav dobro obračali, a „kundom“ pa v škodo in v težkoče. Določbe njihovih pravil predpisujejo baje namreč, da mora pivovarna, ki bi prevzela od druge kakega odjemalca, plačati prvi za vsak hektoliter piva 6 K kazni in to ne le če je prevzela odjemalca, temveč tudi če se v hiši, koder se je točilo prej ene pivovarne pivo, potem pa po event. spremembi najemnika toči drugo pivo, mora plačati drugi pivovarnar prvemu globo. Tako vsaj se nam zatrjuje, jeli obstoja to tudi v istini, nam ni znano. Včasih se je reklo; ena vrana drugi oči ne izkljuje, morda bo tudi pri pivovarnarjih taka. Znano nam je vendar nekaj slučajev, ko je bil gostilničar tisti, ki se ni smejal, ko sta se dva tepla namreč zanj, marveč je bil sam najbolj tepen. Dobival je namreč več mesecev pivo od ene pivovarne nemoteno in za današnje razmere še v približno zadostni množini in dobri kvaliteti. Naenkrat pribeži založnik k njemu, kazoč mu pismo, da mora njegova pivovarna plačati „kazen“, ker dobavlja njemu pivo, ker se je pred leti v tej hiši točilo pivo te in te pivovarne in da se bo vsled tega moralo dobavljanje piva njemu ustaviti. No, pravi gostilničar, sicer nisem odjemalec pivovarne, katera reklamira to „kundschaft“ zase, a v sedanjih časih je dobro od koder se dobi, samo da je in stopi v dotično pivovarno, da se dogovori

radi dobavljanja piva v tistej množini, kot jo je doslej od preganjane pivovarne dobival. A glej ga šmenta, kaj se zgodi, prva pivovarna, ki je lahko in dobro postregla ne sme dalje v to hišo obratovati; druga pa, ki prvo preganja, pa pod najboljšo voljo ne more dobiti zaželjene množine, ampak k večjemu le en četrt sodčka na dan. V kakšno voljo spravi gostilničarja tako ravnanje, si je lahko misliti. Doslej je imel vsaj tri četrt sodčka piva na dan za točenje na razpolago in tako vsaj za silo zadostil svojim gostom, sedaj pa mu bodi vsled brezmiselnih stanovskih kapric in medsebojnih intrig pivovarnarjev naenkraft ves obrat podvezan in izpostavljen nevarnosti propada, neizogibno pa največji škodi. Zato pa gospoda pivovarnarji; svetovna vojna je že marsikaj na glavo postavila, tudi vaši paragrafi niso za sedajno dobo, odložite jih za ta čas ali pa napravite druge času primerne. Kako pride vendar gostilničar do tega, da bi moral vsled vaših objestnosti iti v nič. Kajti onemu, ki ima blago, se žuga s kaznijo in prepove postrezati gostilničarja, ta pa, ki prepoveduje in reklamira dotično stranko zase, pa mu nima kaj dati. To je slepa, smešna zavist po eni strani, po drugi pa blamaža, katero naj bi raje ohranili gospoda po tihem. Če me reklamiraš zase kot „kundschaft“, mi moraš imeti tudi kaj dati, vsaj to, kar dobim drugje. Drugače magari se lasajte med sabo kakor hočete, gostilničarjem pa z vašimi paragrafi in prepirom prizanesite in ne škodujte.

Obrtne pravice in predpisi.

Dajanje opojnih pijač vojakom pri vojaških transportih.

Mestni magistrat naroča, obvestiti člane o sledečem razglasu:

Zaznalo se je, da občinstvo obstoječe prepovedi **žganih opojnih pijač** vojakom, osobito pri vojaških transportih, ne vpoštevava zadostno.

Po naročilu c. kr. deželne vlade za Kranjsko z dne 16. aprila 1916, št. 12.983, razglašča mestni magistrat ponovno sledeče:

Glasom naredbe c. kr. deželnega predsednika za Kranjsko z dne 17. oktobra 1915, št. 34 dež. zak., je vobče, ob kateremkoli času, strogo prepovedano, oddajati (točiti ali prodajati) žgane opojne pijače pripadnikom oborožene sile, civilnim osebam, ki so poklicane v vojno službo pri armadi, uslužbencem podjetij, ki so postavljena pod zakon o vojnih dajatvah, osebam, ki se podvrgavajo dolžnosti nabora ali prebiranja, in vojnim vjetnikom.

Pri vojnih transportih vsake vrste, kakor tudi posamezno potujočim osebam, se ne smejo oddajati niti druge alkoholne pijače, kakor pivo, vino, mošt itd. Izjeme morejo nastopiti le na posebno zdravniško odredbo ali z izrečnim dovoljenjem transportnega poveljnika, ako je taisti častnik ali častniku enak.

Prestopki tega ukaza se bodo kaznovali po §§ 7 in 11 cesarskega ukaza z dne 20. aprila 1854, drž. zak. št. 96, z globo 2 do 200 K ali s čurnim do 14dnevnim za-

porom, ali se bo pa **začasno zaprlo obratovališče** ali pa v smislu § 133 b obrtnega reda, odst. a, drž. zak. št. 199 iz leta 1907, **za kaznen odvzela obrtna pravica** na določeni čas ali pa za vedno.

Magistrat opozarja občinstvo ponovno na to prepoved s pripombo, da se bode morala izreči za slučaj najmanjšega prestopka že prvič kazni najmanj 50 K, oziroma 5 dni zapora.

Množina sladkorja, ki naj se nudi gostom!

Od slav. mestnega magistrata smo prejeli:

C. kr. trgovinsko ministrstvo je zaznalo, da se v nekaterih gostilniških in krčmarskih obratih, osobito v hotelih in kavarnah, stavlja gostom sladkor kot dodatek k jedilom in pijačam v obili, da celo potratni meri na razpolago.

V smislu razpisa c. kr. deželne vlade za Kranjsko z dne 10. aprila 1916, št. 12.548, opozarja mestni magistrat zadrugo na ta nedostatek ter kaže na svoj tozadevni razglas z dne 13. marca 1916, št. 4129, z naročilom, da ima načelstvo v najkrajšem času svoje člane na ta razglas ponovno opozoriti. Osobito je članom dati na znanje, da imajo prestopniki pričakovati najstrožje kazni in da bode magistrat vrhu tega pri prihodnji izdaji sladkornih prejemnic dotičnikom zahtevano množino sladkorja skrčil še v večji meri.

O izvršitvi tega ukaza je poročati tekom 8 dni.

Poletni dnevni čas. V 56. števil. drž. zak. je izšla naredba skupnih ministrstev z dne 21. aprila t. l. s katero se vpelje poletni čas, ki bo trajal od 1. maja do 30. septembra 1916.

Ta naredba velja za celo avstrijsko-ogrsko državo in za one pokrajine sovražnikovega ozemlja, ki jih je zasedla naša armada, velja pa tudi za Nemčijo in od nje zasedene pokrajine ter ima namen prihraniti snovi, ki se rabijo za razsvetlavo in kurjavo.

S to naredbo se namerava racijonelno izrabiti dnevno svetlobo poletja.

Okrajna glavarstva, mestni magistrat in policijsko ravnateljstvo so dobila nalog skrbeti, da se o tem pouče vsi sloji, da isti kljub sedanjim težkočam pravočasno izvedo ter se s tem obvarujejo škode, ki bi jim nastale vsled zamude pri obravnavah i. t. d.

Deželna vlada je odredila, da se, če le mogoče vse javne ure pomaknejo v noči od 30. aprila na 1. maj za 1 uro naprej in tako ostanejo do polnoči 30. septembra, ko se bodo pomaknile za 1 uro nazaj.

Vsak poizkus učinek te odredbe utesniti ali preprečiti z preložitvijo poslovnih ur in enakega bi se z vso strogostjo zabranila.

Zadružne objave.

Občni zbor Ljublj. gostilničarske zadruga. Zadruga gostilničarjev, kavarnarjev i. t. d. v Ljubljani bo imela svoj redni občni zbor dne 15. majnika ob 3. uri popoldne. Lokal se bo naznanil z vabilom.

Na dnevnem redu je:

1. Nagovor načelnika.

2. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora.

3. Letno poročilo o delovanju zadruga leta 1915.

4. Računski zaključek za l. 1915 in poročilo preglednikov.

5. Proračun za l. 1916 in sklepanje o pokritju proračunjenih postavk.

6. Volitve:

- a) načelnika in njega namestnika,
- b) osem odbornikov in štirih namestnikov,

- c) enega odbornika in enega namestnika v načelstvo pomočniške bolniške blagajne,

- č) enega odbornika in enega namestnika v nadzorstvo pomočniške bolniške blagajne,

- d) dveh pregledovalcev in enega namestnika združnih računov.

7. Slučajnosti.

Po zaključku združnega občnega se vrši ob 4. uri ravno tam občni zbor bolniške blagajne **članov zadruga** z naslednim dnevnim redom:

1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora.

2. Poročilo načelstva.

3. Poročilo o računskem zaključku in poročilo pregledovalcev računov.

4. Volitev dveh revizorjev in enega namestnika.

5. Slučajnosti.

Fran Kavčič,
načelnik.

Stanovske vesti.

Občni zbor gostilničarske zadruga v Tržiču na Gorenjskem. Marljiva gostilničarska zadruga v Tržiču je imela dne 25. aprila t. l. svoj občni zbor. Zborovanje bi se bilo moralo pričeti ob 3. uri popoldne; ker pa ob določeni uri ni bilo dovolj članov navzočih, se je pričelo zborovanje eno uro pozneje.

Predsednik otvori zborovanje s pozdravom g. H. Steske, c. kr. združnega inštruktorja iz Ljubljane, ki je počastil zborovanje s svojo navzočnostjo in s pozdravom došlih članov, preide na to k dnevnemu redu ter poda kratko poročilo o poslovanju zadruga v minolem letu.

Tajniško poročilo obsega bolj obširni pregled poslovanja in denarno poslovanje zadruga.

Iz tajnikovega poročila je posneti, da je zadruga štela 61 članov. Koncesija se nova ni podelila nobena, dve pa ste se opustili.

Pregledovalca računov sta našla račune in poslovne knjige v najlepšem redu.

Predlaga, da se zviša pristopnina novih članov na 25 K, ako koncesija ne obsega dovoljenja za točenje žganja; ako pa koncesija dovoljuje točenje žganja oziroma nadrobno prodajo v odprtih steklenicah pa se zviša na 50 K.

Istotako se sprejme določba, da morajo tudi zakupniki plačati enako pristopnino, ako vzamejo že obstoječo koncesijo v zakup.

Dalje se soglasno sprejme predlog, da se kaznujejo člani zadruga z globo do 20 K, ako se brez tehtnega vzroka ne ude-

leže občnega zbora; take globe naj bi se porabile v združne namene.

Zelo umesten je bil opomin predsednika, naj bi gostilničarji bolj skrbno vpisovali svoje sinove kot vajence v zadrugo, ker bi bilo to le njim samim v veliko korist.

Gleže strokovnega glasila „Gostilničar“ omenja predsednik, da je zadruga sklenila že l. 1914., da ga ona naroči za vse člane in v to svrhu pobira po 2 K letnega prispevka. Ker pa se je to vplačevanje vršilo neredno in so vsled vednih opominov zelo narastli troški, je predlagal ta prispevek zvišati za l. 1916. na tri krome, kar je bilo tudi sprejeto.

Na predlog združnega inštruktorja je sklenila zadruga najeti 200 K IV. vojnega posojila.

Tovariši gostilničarji! Kakor znano je deželni odbor zvišal naklado za pivo še za nadaljne 4 krome za hektoliter, tako da nam pride k zmanjšani prodaji še povišek cene za 4 vin. pri litru. Odpadek pri dohodkih iz obrti je torej že dvojen, po eni strani manj skupička, ker ne dobimo zadosti piva, po drugi večji izdatek za povišane cene. Gostilničarji pa moramo le računati s tem, da se vsakdanje režije niso zmanjšale, pač pa vsled draginje izdatno zvišale, bodi si pri hrani, domači pijači, kakor tudi pri plači uslužbencev, zategadelj nam pokritja v toliko, da ostanemo v ravnotežju, ni mogoče drugače dobiti, kot da primerno uredimo cene pri pivu in sem mnenja, da je upravičeno in edino pravilno, da prodajamo odslej domače pivo v obče vrček po 40 vinarjev. Inozemska piva pa, katera so itak še mnogo dražja, se seveda po ti ceni ne morejo prodajati, ampak še dražje. Pivo je in ostane vendar le še najceneja pijača, izpod 40 vinarjev vrček ali $\frac{1}{2}$ l steklenice, pa ga nihče, kdor hoče še v bodoče obstati, danes ne more prodajati. Naj se vzame le mala primera: preje sem dobavil vsak dan $\frac{3}{4}$ soda piva, ga gladko prodal in zaslužil zraven približno 12 kron, sedaj ga dobim $\frac{1}{4}$ sodčka in zaslužim le 4 krome, imeti pa moram ravno isto osobje, plačati tisto, če ne še večjo, najemnino, tisto luč in kurjavo, hrana za osobje pa je vsaki dan dražja. Kje naj dobim izravnaje vseh teh diferenc drugod, kakor v povišanju cene tisti mali množini pijače, ki mi je na razpolago za točenje. Kar sem imel prihrankov, so že davno šli za dosedajno doplačevanje; tako ne gre več, tak obrat naj me v uho piše, zastoj naj dela kdor hoče, jaz ne. Pri meni velja torej odslej $\frac{1}{2}$ l vrček ali steklenica pa 40 vinarjev.

L. R.,
gostilničar.

Gostilničarji in kavarnarji, pozor na mere mlekaric. Kakor pri vinski meri tako smo tepeni tudi pri mlekarici. Sedaj ko so nam podražili mleko, je treba posebno paziti na kakovost in mero mleka.

Ni dosti, da se je mleko podražilo, sedaj mu prilivajo vodo in nosijo goljufive mere, kar sem izkusil sam. Mlekarica prinese s 3 litri cementirano mero. Zdela se mi je premajhna in jo zmerim. Držala je le dva litra. Ko trdo primem mlekarico, je rekla, da je bila spodaj na dnu malo poškodovana in so jo morali odrezati. Vrhutega je bila od strani vsa vtisnjena, kar

znatno zmanjša vsebino. Nato sem izmeril mleko glede kakovosti in našel, da je več nego 1 četrtino vode. Ko opozorim mlekarico, da je voda primešata mleku, odvrne da je že mogoče par kapljic, ker je pomivala posodo in je lahko ostalo malo vode. Tovariši pozor! Merite mleko. Plačate ga pošteno, zahtevajte pošteno mleko. Za določitev o primesi vode se dobe tehtnice pri prodajalcih očal i. s. za približno 2 kroni.

Nek velik poštenjak napravlja čudne mere našim mlekaricam. O priliki o tem kaj več.

Tovariši pozor! Zopet nam je opozoriti oziroma osvežiti spomnilo pred goljufivo posodo pri nakupovanju vina. Ravnokar je bil naznanjen nov slučaj, ko je kupil gostilničar pri neki trgovki v Trstu sod vina, ki je bil označen s 660 litri ter tudi toliko zaračunan. Ko je gostilničar izpraznil sod, ga je pustil znova cementirati. **Nič manj kot 60 litrov je sod manj držal**, kakor je bilo vino kupcu fakturirano. Tako postopanje je nečuvstvo sleparstvo. Čudimo se le cenjenim stanovskim tovarišem, da ne gredo naravnost k državnemu pravdniku, da prinese takega tiča za vrat. Bog zna koliko žrtev je že dobavilo vino v dotičnem sodu. Te bi se gotovo vse oglasile, če bi prišla zadeva pred sodišče. Stanovska dolžnost vseh tovarišev je, da nam vse take slučaje naznanijo.

Zadruga gostilničarjev kavarnarjev itd. v Trzinu je imela svoj redni občni zbor dne 25. aprila 1916. Na dnevnem redu je poročilo načelstva, poročilo tajnika, pregledovalcev računov, predlaganje za povišanje pristopnine (sprememba § 14. pravil in slučajnosti).

Karl Ruech,
načelnik.

Glej poročilo v današnjem listu.

Vprašanja in odgovori.

V marčevi številki „Gostilničarja“ čitam izborni poduk vinogradniškega nadzornika gospoda Skalickega o ravnanju z vinom, če se noče učistiti. Zgodi se pa, da je včasih treba kako manjšo množino, kak poseben sod vina, ki tudi noče biti brez pomoči čisto, brzo očistiti, filterja pa nimam na razpolago, bi torej prosil pojasnila, koliko naj vzamem za čiščenje 100 litrov vina

ribjega mehurja,
jajčnih beljakov,
želatine,
kaseina,
tanina,
španske zemlje,
kaolina ali event. mleka?

J. S. na V.

Tehnično važnejša vprašanja bomo odgovarjali v naslednji številki, ker jih vselej predložimo strokovnjaku v odgovor.

Uredništvo.

Razno.

Tvrdba Josip Berdajs v Ljubljani kot razpošiljalnica Sida medu se priporoča za naročila. Glej inserat! Pri naročilu priloži tudi navodilo za napravo medu.

Radi kvarjenja vina je bil obsojen v Trstu Santo Carpinetti v ulici Vasari na

150 kron globe. Tržna komisarja, ki sta pregledala njegovo klet, sta našla pravo tovarno za umetno vino. Dva velika čebra sta bila tam, polna vinskih tropin, na te tropinje je vrgel 20 hl vode, 3 stote sladkorja, primerno množino alkohola in vinskega ekstrakta, v dveh posodah je bilo vinsko seme, iz katerega je napravljajl ekstrakt, ki je dalo „vinu“ moč, da so gostje, ki se ne razumejo na vino, pili toliko rajše. Carpinetti mora plačati globo sodniji, radi užitninskega davka ga prime pa finančna oblast.

Skrivnostni oglasi. Pogosto je čitati v časopisih ponudbe o predmetih za vsakdanjo porabo, kakor tudi povpraševanja po takih ponudbah, ne da bi bila imenovana dotična tvrdka.

Ker ni izključeno, da se skrivajo pod takimi brezimnimi oglasi navijalci cen, se interesenti opozarjajo, da se bode v bodoče proti oglasom te vrste policijsko postopalo.

Generalna poveljstvo v Norimberku je izdelalo ukaz proti modi širokih, gubastih kril in nad vse visokih čevljev, vsled katerih se porabi in potroši mnogo blaga in usnja po nepotrebem. Dobro bi bilo še drugje tak ukaz izdati, posebno proti takim, ki danes prav lahko zaslužijo veliko denarja, dočim ima pošten človek komaj toliko, da se ohrani pri življenju. V Berlinu so uvedene karte za surovo maslo in krompir. Čudno se nam zdi, da nimajo sladkornih kart, dočim smo jih mi že davno dobili, dasi je znano, kake množine sladkorja se je v prejšnjih časih izvažalo iz naše države.

Beračenje v Ljubljani postaja od strani zunanjih beračev vedno silnejše. Posebno delomrznih žensk vseh starosti prihaja vsak petek in druge dneve toliko, da se komaj pri vratih razvrste. V Ljubljani imamo lastnih revežev toliko, da ne potrebujemo nobenih zunanjih, ki bi tukajšnjim odjedali še tiste bore drobtinice za najskromnejši preživitev. Najmanj pa potrebujemo takih zunanjih beračev in beračic, ki imajo doma premoženje in nosijo celo denar v hranilnice. Opozarjamo c. kr. policijo, da v tem oziru ukrene potrebno.

* **Davek na vojne dobljčke** bodo v kratkem uvedli na Nemškem. Znašal bode 5 do 25 odstotkov od prirasika na premoženja.

* **Cene živil v Rusiji.** V Feldkirch je došla meseca februarja dopisnica avstrijskega vojnega vjetnika iz Tjumena, gubernija Tobolsk. Med drugim je prav zanimiva sestava cen živil. Ako računamo rubelj 2 K 35 h tedaj velja golob 6 vinarjev, zajec 18 h, kokoš 15 h, lep petelin 24—36 h, jajce 3 h, kilogram kruha 12 h, kilogram mesa 72 h, tele za zaklanje 2 K 35 namreč celo (ne kilogram), govedo 35 K, lep prasič 12 K, kilogram 3 h, koštrun 4 K ovca 7 K.

* **Okrajno glavarstvo v Rohrbachu na Zgornjem Avstrijskem** je pod strogo kaznijo prepovedalo za čas vojne vsak ples, bodisi pri katerikoli godbi in pod katerikoli naslovom. Glavarstvo prepoveduje tudi vsak poizkus ne le v javnih lokalih, ampak tudi pri privatnih hišah. Kaznovani bodo udeležniki, gledalci in lastniki stanovanj in godal. Če je kak ukaz umesten, tedaj je ta. Kak utis napravi, če ljudstvo vidi, kako se gotovi krogi vesele in rajajo, dočim hrabri

vojaki prelivajo svojo kri za cesarja in domovino in zmrzujejo v strelskih jarkih. Vsi pametno misleči ljudje bi bili hvaležni, če bi se pri nas to zgodilo.

Vpliv vojne na ribištvo. Da bi mogla vojna vplivati tudi na ribištvo izven morskih voda, je komaj misliti, a vendar se je zgodilo to v veliki meri na kvar ljudske prehrane, osobito v Galiciji in na Rusko-Poljskem. Tamošnje prebivalstvo, posebno pa še židovsko je imelo ribo pri vsaki priliki na mizi. Za južine in razne prigrizke je v tistih krajih običajno okusno z raznimi dišavami in aspiki pripravljena dobra, mrzla riba, tako v gostilni kot privatni hiši, vedno na rapolago. Uničevalne grozote vojne pa so tudi v to panogo ljudske prehrane hudo udarile. Pomorsko ribištvo trpi vsled nevarnosti min, podmorskih čolnov i. t. d., deloma pa je prepovedano radi možnosti vohunstva. Na Poljskem in v Galiciji pa je napravilo pri ribištvu na stotisoče škode dejstvo, da so Rusi v Varšavi, Lublinu in več drugih krajih, koder so se nahajale velikanske tovarne za špirit, ves ta špirit in to so bile velikanske množine inzaloge, izpustili v vodo. Poročalo se je, da so v enem samem slučaju, v treh dneh na 100 kilometrov daljave vsled tega poginile vse ribe in seveda tudi vsa zalega. V okolici Varšave so bili tudi vsi umetni ribniki uničeni, voda izpuščena in ribe pobrane. V nekaterih takih velikih ribnikih se je ves ostanek rib z dinamitom pobil, v nekaterih tudi zastrupil. Tehnične naprave pri velikih ribiških gospodarstvih so bile uničene. O škodi, ki je nastala s tem, se lahko sodi že po tem, ker kakor je znano, so bili čisti dohodki taci ribnikov zelo veliki. Pravijo, da so bili sploh preračunjeni letno po 50 rubljev na jutro (t. j. poljska ploskovna mera) in velikost taci ribnikov pa je bila kar so oči nesle po 100 do 200 jutrov. Ribištvo po drugih vodah pa je bilo prosto in se ni nihče brigal zanje, radi tega je bilo pač velike važnosti za prehrano ljudstva.

Smrtna kosa.

Dne 14. t. m. ob 6. uri zjutraj je preminul po kratki bolezni gosp. Alexander Heger, hotelir „parkhotela Tivoli“ v Ljubljani v 55. letu. Pokojni je bil od leta 1909 do 1911 prvi portir v hotelu Union, nato je prevzel „Ilirijo“ v Kolodvorski ulici, leta 1912 pa hotel „Tivoli“, ter je nekaj časa vodil obe podjetji. Bil je zelo ljubezniv mož, rodom Čeh. Vnetje reberne mreže in pljučnica sta ga tako nenadoma ugrabila iz naše srede. Blag mu spomin.

E. Hammerand †. Dne 6. marca t. l. je umrl na Dunaju dolgoletni predsednik gremija dunajskih hotelirjev pozneje tudi predsednik državne zveze hotelirjev. Pokojni je bil izkušen strokovnjak. L. 1855. rojen na Dunaju, je vodil največja podjetja v Nemčiji in pozneje v Ameriki. Končno je prevzel obrt po svojem očetu na Dunaju v Florijanski ulici št. 4. Pokojnik si je stekel velike zasluge za poučno potovanje kranjskih gostilničarjev na Dunaj ter so ga tedanjí udeležniki gotovo ohranili v najboljšem spominu. N. m. p.

Naznanilo.

Na občnem zboru Deželne zveze sodavičarjev na Kranjskem dne 27. aprila 1916 se je sklenilo, da se sodavičarski izdelki od 1. maja 1916 podraže in sicer sifonke na 12 vin. in pokalice na 16 vin. Ker so se pa po nekaterih krajih že poprej dražje prodajali, se iste cene nadalje drže.

Gg. odjemalci so odgovorni za izgubljene steklenice in sicer za sifonke po 4 K, za pokalice 60 vin.

Odbor deželne zveze sodavičarjev na Kranjskem.

Ivan Moré,
t. č. načelnik.

I. kranjska tovarna mineralnih vodá, sodavice i. t. d.

Ljubljana, Slomškova ulica šte. 27

prípomoča:

sodavico, pokalice, naravni malinov in citronov sok, nadalje izborne sadne pijače v pat. steklenicah: jagodovec, nektar, kristalno citronado, jabolčni biser.

Gostilničarji, podpirajte lastno podjetje!

Ceneno, izborno okusno hranilo največje redilne vrednosti! Krasna zlato-rumena barva, najboljši okus, vabeči sveži vonj, velika redilna moč, posebna kakovost iz

Sida medu

napravljenega umetnega medu (medenega masla) Vas bo presenetila. — Med je bil dosedaj predrag, sedaj je lahko v vsaki hiši vedno v zalogi in se vživa lahko vsaki dan, osobito kot maža za kruh namesto dragega surovega masla in masti s čimer se doseže znaten prihranek.

Sedaj velja 1 kilogram surovega masla 8 do 10 K, iz Sida umetnega medu narejen Sida med samo 80 vinarjev 3/4 kilograma. Poleg tega je znatno redilnejši in okusnejši. Ena sama poskušnja Vas bo o tem prepričala! Nadomešča mnoga druga draga jedila! Vsaka gospodinja prihrani mnogo denarja.

En zavojček velja 35 vinarjev.

Dobiva se pri razpošiljalnici: Josip Berdajs v Ljubljani, Zeljarska ulica 8. 6 zavojčkov Sida medu 2 kroni po povzetju ali če se vpošlje denar naprej.

Pomočniška bolniška blagajna gostilničarske zadruga

v Ljubljani.

VABILO

na

X. redni občni zbor

pomočniškega zbora gostilniške zadruga

v Ljubljani,

ki se bo vršil

v ponedeljek, 8. maja t. l.

v restavracijskih prostorih hotela „Ilirije“ v Kolodvorski ulici

ob 3. popoldne

po sledečem dnevem redu:

- 1.) Nagovor načelnikovega namestnika.
- 2.) Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora.
- 3.) Načelstveno poročilo za leto 1915.
- 4.) Volitev: a) načelnika; b) načelnikovega namestnika; c) 5 odbornikov v pomočniški zbor; d) volitev načelstva (4 člani in 2 namestnika) za bolniško blagajno; e) volitev nadzornikov (2 člani, 1 namestnik) za bolniško blagajno.
- 5.) Prememba § 5. pravil.
- 6.) Raznoterosti.

Po zaključku pomočniškega občnega zbora se vrši

ob 4. uri popoldne ravno tam

O B Č N I Z B O R

pomočniške bolniške blagajne

s sledečim dnevnim redom:

- 1.) Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora.
- 2.) Letno poročilo o delovanju blagajne v letu 1915.
- 3.) Poročilo o računskem zaključku za leto 1915.
- 4.) Poročilo preglednikov računov.
- 5.) Slučajnosti.

Vabite se k polnoštevilni udeležbi, ker sicer smejo došli po enoumjem čakanjú sklepati pri vsakem številu udeležencev.

V Ljubljani, dne 25. aprila 1916.

Načelstvo.

Z vsemi v špecerijsko in delikatesno stroko spadajočimi potrebščinami, kakor tudi z vseh vrst namiznimi in buteljskimi vini postreže gostilničarjem najceneje in najsolidneje tvrdka

T. MENCINGER, Ljubljana, vogal Sv. Petra ceste in Resljeve ceste.

Veleprazarna za kavo z električnim obratom.

Zaloga mineralnih voda.

Zaloga stekla, porcelana in svetiljk
Fr. Kolmann
11 v Ljubljani 24-24

dovoli gostilničarjem in kavarinarjem pri večji naročbi izdatno znižane cene.

A. Bajec
cvetlični salon
Pod Trančo 2
vrtinarija
Tržaška cesta 34
v Ljubljani. 12 24-24

Deset zapovedi za kmetovalca
Deset zapovedi za zdravje

dobi zastonj in poštne prosto vsak gostilničar in trgovec v poljubnem številu za razdelitev med 18 goste ter odjemalce. 24-24

Treba le dopisnice z naslovom:

Uh. pl. Trnkoczy, lekarna, Ljubljana.

Vinska trgovina in restavracija
Peter Stepič

Spodnja Šiška štev. 256

priporoča p. n. gostilničarjem svojo veliko zalogo zajamčeno naravnih vin iz dolenskih, goriških, istrskih in štajerskih vinskih gorc.

Telefon št. 262.14 25-24

Pivovarna „Reininghaus“
Gradec — Steinfeld
Pivovarna „Puntigam“
Gradec — Puntigam

priporočata svoja najboljša piva, kakor:

marčno carsko, vležano in bavarsko v sodkih in steklenicah. 27 23-24

Specijaliteta Reininghausovo dvojno sladno pivo „St. Peter“ v originalnih steklenicah.

Glavno zastopstvo pivovarn Reininghaus in Puntigam

Telefon št. 90. v Ljubljani, Martinova cesta 28. Telefon št. 90.

Pivovarna Göss

priporoča svoje priznane priljubljene izdelke

marčna, cesarska, vležana, eksportna in bavarska piva

v sodčkih in steklenicah.

Zastopnik: Fr. Sitar v Sp. Šiški.

Jakob Zalaznik

pekarija, slaščičarna in kavarna 31 25-24

Stari trg 21

se priporoča sl. občinstvu posebno z dežele

na zajutrak.

Filijalke:

Mestni trg štev. 6
Kolodvorska ulica štev. 6.

Posredovalnica za službe

gostilničarske zadruga v Ljubljani
Marije Terezije cesta štev. 16

posreduje brezplačno za vse službo iščooce : v gostilničarskem obrtu :

Gospodarji iz Ljubljane plačajo 60 v, z dežele 1 K.

Tovariši gostilničarji! Poslužujte se te ugodne prilike!

26 23-24

Mestna hranilnica ljubljanska

Ljubljana, Prešernova ulica št. 3.
Največja slovenska hranilnica.

Koncem leta 1915 je imela vlog . . . K 48,500,000.—
Rezervnega zaklada 1,330,000.—
Sprejema denarne vloge in jih obrestuje po

4 1/2 %

brez odbitka. Hranilnica je **pupilarno varna** in stoji pod kontrolo

c. kr. deželne vlade.

Za varčevanje ima vpeljane lične **domače hranilnike.**

Posojila na zemljišča in posojila na Kranjskem proti 5 1/4 % o, izven Kranjske pa proti 5 1/2 % obrestim in proti najmanj 3/4 % o odplačevanju na dolg.

Sodavičarji pozor!

: Pristni malinovec :

(malinčni sok ali odcedek)

ima naprodaj po najugodnejši ceni

Louvo Rogelj

Vrhnika.

Pošilja se od 25 kg naprej.

Tovariši! Tovarišice! Kupujte le pri tvrdkah, ki podpirajo in oglašajo v „Gostilničarju“, v vašem glasilu.

Pristne kranjske klobase

razpošilja po 80 vin. komad

v poštnih zavojih najmanj 5 kilogramov po povzetju

Ivan Kos

mesar in gostilničar na Vrhniki.

od 20 kg naprej
po 30, 40, 50 in
60 v kg razpošilja

Jabolka

A. OSET, p. Guštanj, Koroško.

Kupi se vsako množino
steklenic in sodov.

Avgust Signola

Ljubljana, Dunajska cesta 13.

Zaloga raznovrstnega namizja 2424
30 za gostilne, hotele in kavarne.

Sanatorij Elizabetinum

zdravilišče za notranje, kirurške in ženske bolezni. Bolniška oskrba sester križark. Prosta izbira zdravnikov. — Cene zmerne. — Moderno opravljena Röntgenova soba. — Udobno urejeno kopališče z vsemi zdravnimi pripomočki. 24-24

Poljanska cesta 16. Telefon št. 141.

Ustanovljena 1. 1818.

Ustanovljena 1. 1818.

PIVOVARNA MENGEŠ

Julius Stare

priporoča svoje izborno vležano marčno, dvojno marčno in bavarsko pivo v sodčkih in steklenicah.

==== Naročila sprejemajo zaloge: ====

Ljubljana, Metelkova ulica št. 19, Borovnica, Cerklje na Gorenjskem, Dragomelj, Gameljne, Izlake, Javornik, Ježica, Kamnik, Kranj, Lesce, Medvode, Mokronog, Moravče, Motnik, Rudolfovo, Škofja Loka, Šmartno pri Litiji, Št. Vid pri Zatičini, na Vrhniki ali pivovarna v Mengšu. 1 25-24

Izboljšajte promet v svoji gostilni z najboljšim in najcenejšim
češkim budjevijskim delniškim pivom

plzenskega tipa.

Zahtevajte v gostilnah ljubljanskih, v Grandhotelu Balkan Trst, hotelu Lacroma Gradež, Palace hrvatske štedionice Zagreb, Napredak Sarajeva, Beránek Banjaluka itd. to pivo.

52 24-24

Informacije daje Češka delniška pivovarna v Čeških Budejovicah, Roza Rohrmann v Ljubljani, Bogumil Poňka v Trstu.

Adria, delniška pivovarna, Trst

Varilnica v Senožečah.

:: Ustanovljena ::
I. 1820.

Vplačana glavnica
K 1,000.000

(Železniška postaja Divača.)

Adria marčno, dvojno marčno in granatno pivo
priporoča svoje priznane dobrote v sodčkih in steklenicah po najnižjih cenah.

KLEINOSCHEG-

39 25-24

DERBY SEC

Vinometre „Bernatot“. — Asbestov bombaž in prašek. — Eponit. — Francosko želatino. — Lipovo oglje. — Marmornat prašek. — Morsko galic. — Natrijev bisulfit. — Ribji mehur. — Špansko zemljo. — Tanih. — Žveplo na asbestu. — Žveplo v prahu. — Limonovo kislino. — Vinsko kislino. — Soda bikarbono. — Strupa proste barve itd.

ima v zalogi po najnižji ceni

Drogerija Anton Kanc

Ljubljana, Židovska ulica 1.

Pivovarna „UNION“ v Ljubljani

(Spodnja Šiška)

priporoča svoje izborne izdelke, kakor:
marčno, dvojno marčno in izvozno pivo v sodčkih in steklenicah.

Dobé se tudi tropine in sladne cime, ki so kot živalska krma zelo priporočljive. 3 24-24